

ERDEM

İnsan ve Toplum Bilimleri Dergisi
Journal of Humanities and Social Sciences

SAYI 78 • HAZİRAN 2020

ATATÜRK KÜLTÜR, DİL VE TARİH YÜKSEK KURUMU
ATATÜRK SUPREME COUNCIL FOR CULTURE, LANGUAGE AND HISTORY

ATATÜRK
CULTURE
CENTER
CHAIRMANSHIP

ATATÜRK
KÜLTÜR
MERKEZİ
BAŞKANLIĞI

ERDEM

İnsan ve Toplum Bilimleri Dergisi

Journal of Humanities and Social Sciences

DANIŞMA KURULU/ADVISORY BOARD

- Prof. Dr. Hüseyin AKKAYA** (Cumhuriyet Üniversitesi)
Prof. Dr. Âdem CEYHAN (Manisa Celal Bayar Üniversitesi)
Prof. Dr. Hamza ÇAKIR (Erciyes Üniversitesi)
Prof. Dr. Mustafa ÇİÇEKLER (İstanbul Medeniyet Üniversitesi)
Prof. Dr. Nurettin DEMİR (Hacettepe Üniversitesi)
Prof. Dr. Hayati DEVELİ (İstanbul Üniversitesi)
Prof. Dr. Esin KÂHYA (Emekli öğretim üyesi)
Prof. Dr. Ramazan KAPLAN (Ankara Üniversitesi)
Prof. Dr. Alâattin KARACA (Muğla Üniversitesi)
Prof. Dr. Selçuk MÜLAYİM (Marmara Üniversitesi)
Prof. Dr. Ahmet Yaşar OCAK (TOBB Üniversitesi)
Prof. Dr. Öcal OĞUZ (Gazi Üniversitesi)
Doç. Dr. Mehmet BİRGÜL (Uludağ Üniversitesi)
Doç. Dr. İdris Nebi UYSAL (Karamanoğlu Mehmetbey Üniversitesi)

BU SAYININ HAKEMLERİ

- Prof. Dr. Kubilay AKTULUM** (Hacettepe Üniversitesi)
Prof. Dr. Şerif Ali BOZKAPLAN (Dokuz Eylül Üniversitesi)
Prof. Dr. Muharrem Hakan CEVHER (Ege Üniversitesi)
Prof. Dr. Adem CEYHAN (Manisa Celal Bayar Üniversitesi)
Prof. Dr. Fazıl GÖKÇEK (Ege Üniversitesi)
Prof. Dr. Yavuz UNAT (Kastamonu Üniversitesi)
Prof. Dr. Ahmet KANLIDERE (Marmara Üniversitesi)
Prof. Dr. Mustafa KARABULUT (Adıyaman Üniversitesi)
Prof. Dr. Nesrin KARACA (Bursa Uludağ Üniversitesi)
Prof. Dr. Zafer ÖNLER (Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi)
Prof. Dr. Sadettin ÖZÇELİK (Dicle Üniversitesi)
Prof. Dr. Yusuf ÖZ (Ankara Yıldırım Beyazıt Üniversitesi)
Prof. Dr. Erdal ŞAHİN (Marmara Üniversitesi)
Prof. Dr. Gözde ÇOLAKOĞLU SARI (İstanbul Teknik Üniversitesi)
Prof. Dr. Ahmet Hakkı TURABİ (Marmara Üniversitesi)
Prof. Dr. Paşa YAVUZARSLAN (Ankara Üniversitesi)
Prof. Dr. Nermin YAZICI (Hacettepe Üniversitesi)
Prof. Dr. Gülden SAĞOL YÜKSEKKAYA (Marmara Üniversitesi)
Doç. Dr. Mehmet GÜNEŞ (Marmara Üniversitesi)
Doç. Dr. Cenk GÜRAY (Hacettepe Üniversitesi)
Doç. Dr. Murat KÜÇÜK (Ankara Üniversitesi)
Dr. Öğr. Üyesi Nuri ÖZCAN (İstanbul Medipol Üniversitesi)

Makalelerdeki görüşlerin sorumluluğu yazarlarına aittir.

Yazıların yayın hakkı Kurumumuza devredilmiş sayılır. Bu devir sanal ortamda yayımlanmayı da kapsar.

The views expressed in the articles are the authors' solely.

Publishing rights of the articles are assigned to our centre. This assignment also covers e-publishing.

ERDEM

SAYI 78 • 2020

Kurucu/Founder

Ord. Prof. Dr. Aydın SAYILI (1913-1993)

Sahibi/Owner

Atatürk Kültür Merkezi adına Başkan V.

Dr. Zeki ERASLAN

Yayın Kurulu/Editorial Board

Dr. Zeki ERASLAN (Atatürk Kültür Merkezi Başkanlığı)

Dr. Adem UZUN (Atatürk Kültür Merkezi Başkanlığı)

Prof. Dr. Musa Kazım ARICAN (Ankara Sos. Bil. Üniversitesi)

Prof. Dr. Erdoğan ERBAY (Atatürk Üniversitesi)

Prof. Dr. Metin KASIM (Çanakkale Onsekizmart Üniversitesi)

Prof. Dr. Musa Yaşar SAĞLAM (Hacettepe Üniversitesi)

Prof. Dr. Cemalettin ŞAHİN (Marmara Üniversitesi)

Prof. Dr. Fatma Ahsen TURAN (Ankara H. Bayram Üniversitesi)

Prof. Dr. Abdülhamit TÜFEKÇİOĞLU (Marmara Üniversitesi)

Doç. Dr. Murat Salim TOKAÇ (Kültür ve Turizm Bakanlığı)

Dr. Öğr. Üyesi Ebubekir Sıddık ŞAHİN (Ankara Üniversitesi)

Yazı İşleri Müdürü/Managing Editor

Başkan Yardımcısı Dr. Adem UZUN

Editörler/Editors

Dr. Hasan Ali ÇETİN

Yüksek Kurum Uzmanı

Dr. Alev KÂHYA BİRGÜL

Yüksek Kurum Uzmanı

Yönetim Yeri/Managing Office

Ziyabey Caddesi No: 19 Balgat

06520 Ankara, TÜRKİYE

Tel: +90 312 284 34 25

www.akmb.gov.tr

https://dergipark.org.tr/erdem

Tel: +90 312 284 34 18 (1355)

E-Posta: erdemdergisi@gmail.com

Abone İşleri

Berrin Kavalcı

Tel: +90 312 284 34 18

Faks: +90 312 284 34 23

Posta Çek Numarası: 212938

Grafik Tasarım/Graphic Design

Mert SARIYILDIZ

Baskı/Print

Sarıyıldız Ofset Amb. Kağ. Paz. San. Ltd. Şti.

sariyildizofset@hotmail.com

(0312) 395 99 95

Yayın Türü/Publication Type

Sürelî Yayın

Yılda İki Sayı Çıkar

ISSN 1010-867X

e-ISSN 2667-8713

Baskı Tarihi/Print Date

Haziran 2020

Saygıdeğer okurlar,

Atatürk Kültür, Dil ve Tarih Yüksek Kurumunun bir bağlı kuruluşu olan Atatürk Kültür Merkezimizin dergisi "ERDEM" ilk sayısı ile bilim ve kültür yayını ailemizin bir üyesi olarak faaliyetine başlamış oluyor. En geniş anlamıyla Türk kültürünü, milli kültürümüzü temsil etmeyi benimsemek suretiyle, ERDEM, hiç şüphesiz, büyük bir ülküyü, çok şerefli bir görevi üzerine almış olmaktadır. Hatta şerefli olmak ötesinde, burada aynı zamanda, kutsal bir görevin de üstlenilmesi söz konusudur. Çünkü Atatürk Kültür Merkezinin dergisi olmak, Atatürk'e layık bir dergi olmayı amaçlamak demektir.

Erdem dergisi yayın hayatına 1985 yılında, yani bundan tam 35 yıl önce Ord. Prof. Dr. Aydın Sayılı tarafından yazılan yukarıdaki cümlelerde başladı. Dergimizde bugüne değin yayımlanan yüzlerce bilimsel makale, ilk sayımızda Kurucu Başkanımız tarafından hedeflenen ve çerçevesi çizilen yayını anlayışı doğrultusunda okuyucularıyla buluştu.

Bilimden sanata, kültürden edebiyata, sanat tarihinden bilim tarihine, coğrafyadan çeviri çalışmalarına uzanan geniş bir yelpazede sosyal bilimler sahasında ülkemizde üretilen bilimsel bilgi birikimini bütün dünyaya ulaştırma hedefiyle bugünlere geldik. Kendi alanımızda yurt dışında yapılan çalışmalarını da ülkemizin akademik camiasıyla buluşturan öncü bir platform olabilmeyi hedefliyoruz.

Bu sayımız 2019 yılında Çin'de başlayan ve 2020 yılında neredeyse bütün ülkelere yayılan Covid-19 salgını sürecinde hazırlandı. Biz de bu süreçte çeşitli zorluklar yaşadık ancak bu sayıyı sizlerle zamanında buluşturabilmek için çalıştık ve çok şükür bunu başardık. Bu sayımızda Türk müziği, bilim tarihi, sözlükbilim, Yeni Türk Edebiyatı, tıp tarihi gibi alanlarda hazırlanmış on bir makaleyi ve Başkanlığımızca yayımlanan üç kitabımıza dair tanıtım yazılarını dikkatlerinize sunuyoruz.

Erdem dergisinin 35. yılına ulaşan yayını sürecinde emeği olan bütün çalışanlarına, yazarlarına, inceleycilerine ve siz değerli okuyucularına saygı ve selamlarımızı sunuyor; bilimin ışığıyla aydınlanan daha nice uzun yıllarda hep beraber Erdem'de buluşabilmeyi diliyoruz.

Dr. Adem UZUN

ERDEM

Sayı 78 • Haziran 2020

İÇİNDEKİLER/CONTENTS

Babür Mehmet AKARSU - Fuat YÖNDEMLİ - Seda AKARSU

Antik Dönem Tıbbının *Müntabab-ı Şifâ*'da Tezahürü..... 1-22
The Manifestation of Medicine of Ancient Period in Müntabab-ı Şifâ
DOI: 10.32704/erdem.749007 * (Makale Türü: Araştırma Makalesi)

Sümevra ALAN

Kısaşü'l-Enbiyâ'da Sayı Sistemleri..... 23-60
Number Systems in Kısaş Al-Anbiyâ
DOI: 10.32704/erdem.749011 * (Makale Türü: Araştırma Makalesi)

Şükrü Can BALTA

Ramazan Dikmen'in Hikâyeleri ve Modern Dünyanın Öğütücülüğüne İtiraz..... 61-78
Ramazan Dikmen's Stories and an Objection to Modern World's Grinding
DOI: 10.32704/erdem.749069 * (Makale Türü: Sanat ve Edebiyat Makalesi)

Funda BULUT

Necip Fazıl'ın "Ruh"unda Hakikatin Göstergeleri: Göstergebilim Açısından Bir Şiir Değerlendirmesi....79-102
A Semiotical Analysis Trial: The Indicators of the Reality in Necip Fazıl's "Spirit"
DOI: 10.32704/erdem.749076 * (Makale Türü: Sanat ve Edebiyat Makalesi)

Melek ÇOLAK

Ignác Kúnos'un Macar Bilimler Akademisine Sunduğu Raporlarda Esir Rusya Türkleri ve Bazı Kültür Öğeleri 103-126
Captive Russian Turks and Some Cultural Elements in the Reports Ignác Kúnos That are Presented to the Hungarian Academy of Sciences
DOI: 10.32704/erdem.749081 * (Makale Türü: Araştırma Makalesi)

Melike GÖKCAN

Bilim Tarihi Perspektifinden "Yedi İklim" Nazariyesi ve Kültür ve Edebiyatımızdaki Yansımaları 127-150
Reflections of "Seven Climates" Theory on Our Culture and Literature
DOI: 10.32704/erdem.749088 * (Makale Türü: Araştırma Makalesi)

N. Oya LEVENDOĞLU

Geleneğe Bağlı Yenilikçi Tavrın Kült Bestecisi Cinuçen Tanrıkorur ve Bir Temsili Eser151-188
Cinuçen Tanrıkorur: The Cult Composer Seeking Tradition-Based Innovation and a Representative Work
DOI: 10.32704/erdem.749154 * (Makale Türü: Sanat ve Edebiyat Makalesi)

Onur ŞENTÜRK

Karadeniz Kemeçesinin Yunanistan'daki İcra Geleneği189-212
Traditional Playing Practice of Black Sea Fiddle in Greece
DOI: 10.32704/erdem.749159 * (Makale Türü: Sanat ve Edebiyat Makalesi)

Recep USLU

İlk Osmanlı Ansiklopedisi Mehmetşah Fenâri'nin *Unmüzec* Eserinde Müzik İlimi Terimleri213-240
Music Terms in The first Ottoman Sciences Encyclopedia named Unmuzac al-ulum by Mehmetşah Fenâri
DOI: 10.32704/erdem.749162 * (Makale Türü: Sanat ve Edebiyat Makalesi)

ERDEM

Sayı 78 • Haziran 2020

Adem UZUN

Farsça-Türkçe ve Osmanlı Türkçesi Sözlüklerinde Karşılaşılan Çeviri Yazı ve İmla Meseleleri Üzerine Bazı Tespit ve Değerlendirmeler..... 241-268
Certain Evaluations and Resolutions upon Translation, Writing and Spelling Issues Encountered in Persian-Turkish and Ottoman-Turkish Dictionaries
DOI: 10.32704/erdem.749167 * (Makale Türü: Araştırma Makalesi)

Hamza AYDOĞDU

Türkçe Dersi ve Türk Dili ve Edebiyatı Dersi Öğretmen Adaylarının Sahip Olması Gereken Erdemler ve Yeterlilikler.....269-288
Turkish and Turkish Language and Literature Course Candidates Must Have Qualifications and Competencies
DOI: 10.32704/erdem.755185 * (Makale Türü: Araştırma Makalesi)

YAYIN DEĞERLENDİRME

Ömer ÇAKIR

Rodos Adası'ndaki Osmanlı Mimarisiyle İlgili Üç Kitap.....289-294
DOI: 10.32704/erdem.749169

Hasan Ali ÇETİN

Beyrûnî ve *Kitâbü's-Saydana Fi't-Tıbb* Adlı Eseri.....295-298
DOI: 10.32704/erdem.749171

Ömer GÖK

Sinan Paşa Maârif-nâme Kitabı Üzerine.....299-302
DOI: 10.32704/erdem.749174

Yayın İlkeleri.....303-310

